

مقاله ای پیرامون گریه ♦

چهار شنبه ۲۴ آبان ۱۳۸۵

گریه

چشم گریان، چشمه فیض خداست». گریستن بر ابا عبد الله الحسین «ع» ثواب بسیار دارد. (۱) «

فرشتگان، پیامبران، زمین و آسمان، حیوانات صحرا و دریا هم بر عزای حسین «ع»

(گریسته اند. ۲)

اشک ریختن، نشانه پیوند قلبی با اهل بیت و سید الشهداء است. اشک، دل را سیراب

می کند، عطش روح را بر طرف می سازد و حاصل محبتی است که نسبت به اهل بیت حاصل

می شود. همدلی و هماهنگی روحی با ائمه، ایجاب می کند که در شادی آنان شاد و در غمشان

محزون باشیم. این نشان شیعه است که «یفرحون بفرحنا و یحزنون لحزننا...» (۳) قلبی که

مهر حسین «ع» را داشته باشد، بی شک به یاد مظلومیت و شهادت او می گرید. اشک، زبان دل و

شاهد عشق است.

آنچنان کز برگ گل، عطر و گلاب آید برون تا که نامت می برم از دیده آب آید برون رشته

الفت بود در بین ما، کز قعر چاه کی بدون رشته، آب بی حساب آید برون؟ تا نسوزد دل، نریزد

اشک و خون از دیده‌ها آتشی باید که خوناب کباب آید برون مهر تو شیرازه «ام

الکتاب» خلقت است مشکل این شیرازه از قلب کتاب آید برون گر نباشد مهر تو دل را نباشد

(ارزشی برگ بی حاصل شود گل، چون گلاب آید برون (۴)

گریستن در سوگ شهدای کربلا، تجدید بیعت با عاشورا و فرهنگ شهادت و تغذیه فکری و

روحی با این مکتب است و اشک ریختن، نوعی امضا کردن پیمان و قرارداد مودت با سید

الشهدا است. ائمه شیعه، گریستن بر مظلومیت اهل بیت و عزای حسینی را تاکید کرده و

شهادت اشک را بر صداقت عشق، پذیرفته‌اند. امام صادق (ع) فرموده است

نزد هر کس که ما یاد شویم و چشمانش اشک آلود شود، حتی اگر به اندازه بال «

مگسی باشد، خداوند گناهانش را می‌بخشاید، هر چند چون کف دریا فراوان باشد.» (۵) به

گفته صائب

در سلسله اشک بود گوهر مقصود گر هست ز یوسف خبر، این قافله دارد

دستور امامان به گریستن بر امام حسین «ع» بسیار اکید است. امام رضا «ع» به ریان بن شیب

در حدیث مفصلی فرمود: «یابن شیب! ان كنت باکیا لشیء فابک للحسین بن علی بن ابی طالب

فانه ذبح کما ینذبح الکبش...». (۶) اگر بر چیزی گریه می کنی، بر حسین بن علی گریه کن، که او

را همچون گوسفند، سر بریدند. در حدیث دیگری فرموده است: «محرّم، ماهی است که مردم

دوره جاهلیت جنگ در آن را ناروا می دانستند، ولی در این ماه، دشمنان، خون ما را بناحق

ریختند و هتک حرمت ما نمودند و فرزندان و بانوان ما را به اسارت گرفتند و به خیمه های

ما آتش زدند و غارت کردند و در کار ما، برای رسول خدا هیچ حرمتی را رعایت

نکردند. روز حسین (عاشورا) پلکهای ما را مجروح و اشگهایمان را جاری کرد و ما از

سرزمین کربلا، گرفتاری و رنج به میراث بردیم. پس باید بر کسی همچون

حسین، گریه کنندگان بگریند، که گریه بر او، گناهان بزرگ را هم فرو می ریزد.» (۷) خود امام

حسین «ع» فرموده است: «انا قتیل العبرة، لا یذکرنی مؤمن الا بکی»، (۸) من کشته اشکم، هیچ

مؤمنی مرا یاد نمی کند مگر آنکه (بخاطر مصیبت هایم) می گرید. امام سجاد «ع» بیست سال بر امام

حسین علیه السلام گریست و هرگز طعامی پیش او نمی گذاشتند مگر آنکه گریه می کرد. (۹)

به فرموده امام صادق «ع»: هر ناله و گریه‌ای ناپسند و مکروه است، مگر نالیدن و گریستن بر حسین علیه السلام: «کل الجزع و البكاء مکروه سوی الجزع و البكاء علی الحسین». (۱۰) هم گریستن، هم گریاندن، هم خود را شبیه گریه‌کنندگان در آوردن (تباکی) پسندیده است و اجر دارد. این همه فضیلت که برای گریه بر حسین «ع» بیان شده و اینکه اشک چشم، آتش دوزخ را فرو می‌نشاند و غمگین شدن در سوگ شهیدان کربلا ایمنی از عذاب است، در صورتی است که گناه و فسق و آلودگی انسان در حدی نباشد که مانع رسیدن این فیض الهی گردد. اشگی که مبین پیوند عاطفی و رابطه مکتبی و اتصال روحی با راه و فکر و خط ائمه و سید الشهداست، حتما زمینه‌ساز پرهیز از گناه می‌گردد. به تعبیر شهید مطهری: «گریه بر شهید، شرکت در حماسه او و هماهنگی با روح او و موافقت با نشاط او و حرکت اوست... امام حسین «ع» بواسطه شخصیت عالیقدرش، بواسطه شهادت قهرمانانه‌اش، مالک قلبها و احساسات صدها میلیون انسان است. اگر کسانی که بر این مخزن عظیم و گرانقدر احساسی و روحی گمارده شدند، یعنی سخنرانان مذهبی، بتوانند از این مخزن عظیم در جهت هم شکل کردن و هم‌رنگ کردن و هم احساس کردن روحها باروح عظیم حسینی بهره‌برداری پس مهم، شناخت فلسفه گریه در راستای (11) «صحیح کنند، جهانی اصلاح خواهد شد

احیای عاشورا و زنده نگهداشتن مراسم حسینی و فرهنگ کربلاست، نه گناه کردن و

آلودگی، به امید پاک شدن با چند قطره اشک! معلوم نیست که دل و جان آلوده، آن همسویی

را با امام داشته باشد که با یاد مصائبش گریه کند.

گریه در فرهنگ عاشورا، سلاح همیشه برانی است که فریاد اعتراض به ستمگران

را دارد. «اشک»، زبان دل است و گریه، فریاد عصر مظلومیت. رسالت اشک نیز پاسداری

از «خون شهید» است. امام خمینی «ره» فرمود: «هر مکتبی، تا پایش سینه زن نباشد، تا

پایش گریه کن نباشد، تا پایش توی سر و سینه زن نباشد حفظ نمی شود...»، (۱۲) «گریه کردن

بر شهید، نگهداشتن، زنده نگهداشتن نهضت است»، (۱۳) «گریه کردن بر عزای امام

حسین، زنده نگهداشتن نهضت و زنده نگهداشتن همین معنی است که یک جمعیت کمی در

مقابل یک امپراطور بزرگ ایستاد... آنها از همین گریه ها می ترسند، برای اینکه گریه ای است

(که گریه بر مظلوم است، فریاد مقابل ظالم است.)» (۱۴)

(هر چند نیست درد دل ما نوشتنی از اشک خود، دو سطر به ایما نوشته ایم) (۱۵)

اشگ، سر فصل محبت و مودت است و برخاسته از عشقی است که خداوند در دلهای اقرار

: «داده که نسبت به حسین بن علی (ع) مجذوب می شود. به فرموده رسول خدا (ص)

ان لقتل الحسين حراره في قلوب المؤمنين لا تبرد ابدا». (۱۶) برای شهادت حسین علیه «

السلام حرارت و گرمایی در دلهای مؤمنان است که هرگز سرد و خاموش نمی شود

کدام عاشق در این ره در بلا نیست؟ کدامین دل شما را مبتلا نیست؟ اگر در سوگتان شد

دیده نمناک اگر از عشقتان دل گشت غمناک گواه عشق ما این دیده و دل

رساند «اشگ» و «غم» ما را به منزل کنون ماییم و درد داغداری کنون ماییم و اشگ و

سوگواری هنوز اشگ عزا پیوسته جاری است رواق چشممان آینه کاری است غدیر ما

(محرم دارد امروز محرم، بذر غم می کرد امروز) (۱۷)

امروز هم، اشگ و گریه، رابط ما با حسین است و ما با شوری اشگهایمان، سر

سفره محبت سید الشهداء نشستیم و نمک پرورده ابا عبد الله هستیم، از این رو، این مهر با

شیرمادر در جان ما وارد شده و با جان هم به در می شود

